

Атмосфералық ауаның жылжымалы негіздерімен ластанғаны үшін төлем анықтау әдістемесі

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Экология және биоресурстар министрлігімен бекітілген 1996 жылғы 15 мамыр N 4 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1997 жылғы 29 қаңтарда N 253 тіркелді.

Ескерту: Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2005 жылғы 20 мамырдағы N 161 бұйрығымен (бұйрық 2006 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі).

Атмосфералық ауаның жылжымалы негіздерімен ластанғаны үшін төлем анықтау әдістемесі 1. Жалпы ережелер

1.1. Осы әдістеме кәсіпорындар /бірлестіктер/ мен ұйымдардың, заңды құқық иелеріне, олардың ведомосын және жеке меншік түріне жатуы тәуелділігінен тыс, сондай-ақ жеке адамдардың атмосфералық ауаны олардың жабдықтарының жылжымалы негіздерімен жылу двигательдерінің зиянды шығарындыларының, автомобильдермен, жол құрылысының, ауыл шаруашылық және өзге де техникалардың, тепловоздардың, өзен және теңіз кемелерінің төлем мөлшерін анықтау үшін арналған.

1.2. Атмосфералық ауаны жылжымалы негіздермен ластағаны үшін төлемдер "Табиғат қоры түсімінің" 32 жергілікті бюджеті бөліміне жіберіледі және белгіленген тәртіппен пайдаланылады.

1.3. Жылжымалы негіздерден зиянды заттардың шығарындыларына лимиттің болмауына байланысты, зиянды заттарды шығаруға рұқсат етілгенге сәйкесті, бірыңғай мөлшері белгіленеді.

1.4. Атмосфералық ауаны жылжымалы негіздермен ластағаны үшін төлемдер шығындалынған отын мөлшерімен анықталады.

2. Төлем нормативін анықтау

2.1. Жылжымалы негіздермен ластандыратын заттардың шығарындылары үшін төлем нормативі мына формула /P/ бойынша анықталады:

$$P_n = \dots / 1 / ^n$$

$B_{пр}$

3 - табиғат қорғау жұмыстары бөлігіндегі жылжымалы негіздермен қатыстылары үшін мемлекеттік бақылауды әкімшілік аймақтарында қажетті ұйымдастыруға және жоғары сатыларға көтеруге шығындар, теңге;

$B_{пр}$ - автототорлық отынға оның уыты есебімен келтірілген мөлшері, шартты /т/.

2.2. Жылжымалы негіздермен ластандыратын заттардың шығарындылары үшін мемлекеттік бақылауды ұйымдастыруға және жоғары сатыға көтеруге есеп беру жылына қажетті шығын /3/ көлемі мына формула бойынша анықталады:

$$3 = W_{3i} / 2 /$$

3_i - мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жоғары сатыға көтеру жөніндегі шараларға шығындар, теңге.

2.3. Жылжымалы негіздермен енетін атмосфералық ауаны ластағаны үшін мемлекеттік бақылауды әкімшілік аймақтарында ұйымдастыру және жоғары сатыға көтеру жөніндегі шаралар:

- пайдаланылған газдардың аспаптарын бақылау және жабдықтарды жөндеу мен толық жетілдіру, сатып алу, іштен жанатын двигательдердің шулары мен тербелістері, көліктік бөліктері және толассыздықтар;

- мемлекеттік бақылаудың бөлігіндегі жылжымалы негіздерге қатысты толық жетілдіру мен дамыту жөніндегі ғылыми-техникалық, жобалау-конструкторлық, тәжірибелік-эксперименттік және ендіру жұмыстарын орындау;

- мемлекеттік бақылау қызметінің маман қызметкерлерін оқыту және дайындау ;

- табиғат қорғау жұмыстары бөлігіндегі жылжымалы негіздермен қатыстылары үшін бақылауды ұйымдастыру және жоғары сатыға көтеру мәселелері бойынша аймақтық және республикалық кеңестер мен конференциялар өткізу ;

- осы әдістеменің шеңберінде бақылау қызметі жұмыстары бойынша әдебиеттерді, плакаттарды, жарнаманы және басқа да бұйымдарды дайындау және шығару ;

- жылжымалы негіздерге қатысты мемлекеттік бақылау қызметін

ұйымдастыру мен жетілдіруге бағытталған басқа да шаралар.

2.4. Автомоторлық отынның келтірілген мөлшері $V_{пр}$ / мына формула бойынша анықталады:

$$V_{пр} = \sum_i W_i \sum_j V_{nj} K_{pj} \quad / 3 /$$

V_i - аумақтағы автоматормлық отынның барлық j түрлерімен жабдықтаудың /таратудың/ жылдық мөлшері, т;

K_{pj} - автоматормлық отын j түріне коэффициент келтіру.

2.5. Әкімшілік аумақтағы автоматормлық отынның V_i / барлық i түрлерімен жабдықтау /тарату/ шын мәнінде бір жылдағы отынмен жабдықтауда өткен есептеу туралы мәлімет негізінде белгіленеді.

2.6. Отын j - түріне K_{pj} / коэффициент келтіру мына формула бойынша есептелінеді:

$$K_{pj} = \frac{M_j}{M_{jэ}} \quad / 4 /$$

M_j - бір тонна автоматормлық отын j түрін жаққан кезде пайда болатын,

ластандыратын заттардың шығарындыларының келтірілген массасы, шартты, т;

$M_{jэ}$ - эталон үшін қабылданған бір тонна автоматормлық отын j -түрін жаққан кезде пайда болатын ластандыратын заттардың шығарындыларының келтірілген массасы, шартты, т.

2.7. Бір тонна автоматормлық отын j -түрін жаққан кезде пайда болатын ластандыратын заттардың шығарындыларының меншікті келтірілген массасы мына формула бойынша есептелінеді:

$$M_j = \sum_i W_{mij} K_{ti} \quad / 5 /$$

m_{ij} - бір тонна автоматормлық отын j -түрін жаққан кезде пайда болатын i -ластандыратын заттардың меншікті шығарындысы;

K_{ti} - i ластандыратын заттардың салыстырмалы қауіптілігін ескеретін уыттылықтың коэффициенті.

2.8. Бір тонна автотөрткіш отын j-түрін жаққан кезде пайда болатын i-ластандыратын заттардың меншікті шығарындылары, I кестеде көрсетілетіндерден анықталды.

I кесте. Бір тонна автотөрткіш отын жаққан кезде ластандыратын заттардың тоннадағы меншікті шығарындылары

Ластандыратын зат	Автотөрткіш отынның түрлері				
	Бензин		Дизельдік отын	Сұйытылған мұнай газ	Сығылған табиғи газ
	н/этил	этил			
Көміртек оксиді	0,42	0,42	0,047	0,42	0,090
Көмірсутектер	0,046	0,046	0,019	0,046	0,021
Альдегидтер	0,0012	0,0012	0,0034	0,0012	0,0019
Күйе	0,0011	0,0011	0,0092	0,0011	-
	- 6	- 6	- 6	- 6	- 6
Бенз/а/пирен	0,1*10	0,1*10	0,14*10	0,1*10	0,01*10
Азот оксидтері	0,027	0,027	0,033	0,027	0,016
Күкірт диоксиді	0,002	0,002	0,010	0,002	0,0002
				-	3
Қорғасын қоспалары	-	0,37*10	-	-	-

2.9. i - ластандыратын заттардың салыстырмалы қауіптілігін ескеретін, уыттылықтың өлшемсіз коэффициентін /K / мына формула бойынша анықтайды:

$$K_{ti} = \frac{I}{\sum_{i=1}^n \frac{I_i}{PDK_i}} \quad (6)$$

PDKi - анықтамаға сәйкестілігі бойынша анықталатын ластандыратын зат ерітіндісінің м /м шекті рұқсатының тәуліктік орташа мөлшері.

2.10. I т. әртүрлі автотөрткіш отын түрлерін жаққан кезде /5/ формула бойынша келтірілген ластандыратын заттардың меншікті келтірілген массалары есебінен нәтижелері 2 кестеде келтірілген.

2 кесте. I т. автотормлық отын жаққан кезде пайда болатын
ластандыратын заттар шығарындыларының келтірілген
м а с с а л а р ы

Ластандыратын зат формула	Автотормлық отын түрлері бойынша				
	Бензин		Этилденген		
анықта. латын	этилденбеген		этилденген		
уыттылық	коэффи. i-заттың и-заттың		Віj* и-зат. и-зат.		
	циенті	меншікті	меншікті	Кті	тың
	шығарын.		келтіріл.	шарт	меншікті
	шығарын.		шыға.		ты, шығарын.
	шартты, т		рындысы		т
	шартты, т		рындысы		т
	шартты, т		рындысы		т
Көміртек оксиді	0,33	0,42	0,13860	0,42	0,1386
Көмірсутектер	0,67	0,046	0,0308	0,046	0,0308
Альдегидтер		283,33	0,0012		0,34
бензинде дизельдік газда	отында			271,57	
Күйе	24,0	0,0011	0,0264	0,0011	0,0264
	- 6		- 6		- 6
Бенз/а/пирен	10	0,1*10	0,1	0,1*10	0,1
Азот оксиді	25,0	0,027	0,675	0,027	0,675
Күкірт диоксиді	10,0	0,002	0,04	0,002	0,04
		- 3			- 3
Қорғасын қоспалары	0,33*10			0,37*10 1,2321	

$$M_j = \sum_{i,j} V_{ij} * K_{ti} W$$

1,3508 1,5829

Дизельдік отын |Сұйытылған мұнай газы|Сығылған табиғи газ

	$V_{ij} \cdot K_{ij}$ заттың шартты, т	i заттың меншікті шығарын. келт. шығарындысы, V_{ij}	i заттың меншікті шығарын. келт. шығарындысы, V_{ij}	i заттың меншікті шығарын. келт. шығарындысы, V_{ij}	i заттың меншікті шығарын. келт. шығарындысы, V_{ij}	i заттың меншікті шығарын. келт. шығарындысы, V_{ij}
1.	0,47	0,1155	0,42	0,1386	0,090	0,0297
2.	0,019	0,0127	0,046	0,0308	0,021	0,0141
3.			0,0012	0,2295	0,0019	0,3633
4.			0,0092	0,2208	0,0011	0,0264
5.						
6.						
7.	$0,14 \cdot 10$	0,14	$0,1 \cdot 10$	0,1	$0,01 \cdot 10$	0,01
8.	0,033	0,8250	0,027	0,675	0,016	0,4
9.	0,01	0,2	0,002	0,04	0,0002	0,004

2,3373 1,2403 0,8211

Ескерту: альдегидтер формальдегид және акропинмен берілген, шығарындының көлемі және оның ара қатысы атмосфералық отын түріне байланысты, оған уыттылық коэффициентінің көлемі әсер етеді.

2.11. Автомоторлық отынның түрлеріне коэффициент келтіру мәнісі 3 кестеде келтірілген /4/ формула бойынша белгіленген. Автомоторлық отынның эталондық түрі үшін сығылған табиғи газ, ластандыратын заттың шығарындысының келтірілген массалық сипатталынатын аз мөлшері алынған.

3 кесте. Автомоторлық отынның коэффициентін келтіру мәнісі

Автомоторлық отынның түрлері	отын j -түрлері шығарындысының келтірілген массасы, M_j	эталонды отын шығарындысының келтірілген массасы, $M_{э}$	коэффициент келтіру, $K_{pj} = \frac{M_j}{M_{э}}$
Этилденбеген бензин	1,3508	0,8211	1,35
Этилденген бензин	2,5329	0,8211	3,15
Дизельдік отын	2,3373	0,8211	2,85

Сұйытылған мұнай	1,2403	0,8211	1,51
Сығылған табиғи газ	0,8211	0,8211	1,0

3. Есептеу жылындағы таратылған автотөртірлік отынның нақты мөлшері үшін төлем бағаларын анықтау

3.1. Іштен жанатын двигательдермен жабдықталған автомобильдер, тепловоздар, тракторлар, өзен және теңіз кемелері, жол құрылыстары, ауылшаруашылығы және өзге де техникалардан ластандыратын заттар шыққаны үшін, есеп беру кезеңі /тоқсан, жарты жыл, жыл/ үшін таратылған автотөртірлік отынның нақты мөлшері үшін төлем бағасы мына формула бойынша анықталады :

$$П_{\phi} = V_{\phi} * P_{н} \quad /7/$$

P_{ϕ} - есеп беру кезеңі үшін төлем бағасы, теңге;

V_{ϕ} - есеп беру кезеңі үшін таратылған автотөртірлік отынның барлық j-түрлерінің нақты мөлшеріне келтірілген шартты шама, т ;

$P_{н}$ - жылжымалы негіздермен ластандыратын заттарды шығарындылық үшін төлеу нормативі /1/ формула бойынша анықталатын, шартты теңге / .

3.2. Автотөртірлік отын V_{ϕ} /ның барлық j-түрлерінің нақты мөлшерінің келтірілген шамасы мына формула бойынша анықталады:

$$V_{\phi} = W_{\phi j} * K_{пj} \quad /8/$$

кезеңі үшін автотөртірлік отынның әрбір i-түрін $V_{\phi j}$ нақты тарату мөлшері;

$K_{пj}$ - автотөртірлік отынның әрбір j-түріне коэффициент келтіру.

3.3. Есеп беру кезеңі $V_{\phi j}$ / үшін автотөртірлік отынның әрбір j-түрін нақты тарату мөлшері. Автотөртірлік отынды жабдықтаушының әкімшілік ауданына статистикалық есеп беру негізінде белгіленеді.

3.4. Автотөртірлік отынның V_{ϕ} / барлық j-түрлерінің келтірілген шамасының нақты мөлшерін есептеу кезінде осы 3-кестеде келтірілген отынға $K_{пj}$ / коэффициент келтіру сандық мәнісін пайдаланады.

4. Есептеу үлгісі

4.1. Негізгі мәліметтер: автомоторлық отынды нақты жеткізу /тарату/ өткен есебінде:

этилденбеген бензин	-	15000	т;
этилденген бензин	-	25000	т;
дизельдік отын	-	125000	т;
сұйытылған мұнай газы	-	5000	т;
сығылған табиғи газ	-	1440 т /2000000 нм ³ /	құрды.

Есептесу жылындағы әкімшілігі аймағына автомоторлық отын жеткізуге /таратуға/ нақты мөлшер:

этилденбеген бензин	-	25000	т;
этилденген бензин	-	35000	т;
дизельдік отын	-	145000	т;
сұйытылған мұнай газы	-	6000	т;
сығылған табиғи газ	-	1440 т	құрды.

Осы "Әдістеменің" 2.3 тармағы негізінде /2/ формула бойынша анықталынған, табиғат қорғау жұмыстарының бөлігіне қатысты жылжымалы негіздер үшін мемлекеттік бақылауды әкімшілік аймағында ұйымдастыру және жоғары сатыға көрсетуде, есептесу жылындағы қажетті шығындар $З = 12000000$ теңге құрады.

4.2. Жылына автомоторлық отын $V_{пр}$ жеткізу /тарату/ санына келтірілген мөлшері, өткен есебімен /3/ формула бойынша анықталады және құрады:

$$V_{пр} = 15000 * 1,65 + 25000 * 3,15 + 125000 * 2,85 + 5000 * 1,51 + 1440 * 1,0 = 24750 + 78750 + 356250 + 7550 + 1440 = 468740 \text{ шартты т.}$$

Автомоторлық отын коэффициенттер келтіру $K_{пј}$ / мәнісі 3 кесте бойынша қ а б ы л д а н а д ы .

4.3. Жылжымалы негіздермен P_H /ластандыратын заттар шығарындысы үшін және есептесу жылындағы қаралынатын әкімшілік аймақтары үшін төлем нормативі /1/ формула бойынша анықталады:

$$P_H = 12000000 : 468740 = 25,6 \text{ теңге/шартты т құрады.}$$

4.4. Әкімшілік аймағына есептесу жылында түскен автомоторлық отынның $V_{ф}$ / барлық j-түрлерінің нақты саны /8/ формула бойынша анықталады және қаралынатын жағдай үшін келтірілген мөлшері

$$V_{ф} = 25000 * 1,65 + 35000 * 3,15 + 145000 * 2,85 + 6000 * 1,51 + 1440 * 1,0 = 41250 + 110250 + 413250 + 9060 + 1440 + 57525 \text{ шартты т. құрайды.}$$

4.5. Автомоторлық отынның әрбір j-түріне коэффициент келтіру мәнісі 3 кестеде

келтірілген		және
этилденбеген	бензин	- 1,65;
этилденген	бензин	- 3,15;
дизельдік	отын	- 2,85;
сұйытылған	мұнай газы	- 1.51;
сығылған	табиғи газ	- 1,0 құрады.

4.6. Есептесу жылында әкімшілік аймағындағы жылжымалы негіздермен / Π_{ϕ} / ластандыратын заттар шығарындылары үшін /7/ формула бойынша анықталады және қаралатын жағдай үшін төлем бағасы

$$\Pi_{\phi} = 575250 * 25,6 = 1426400 \text{ теңге құрады.}$$

4.7. Өткен жылғымен салыстыру бойынша есептесу жылындағы / V_{ϕ} / автомоторлық отынды жеткізу /тарату/ көбеюінен шыққан табиғат қорғау жұмыстарының бөлігіндегі жылжымалы негіздерге қатысты мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру мен жоғары сатыға көтеруде жоспарланған шығындарға /3/ қатысы бойынша есептесу жылында таратылған автомоторлық отынның нақты мөлшері үшін төлем бағалары ластандыратын заттардың / Π_{ϕ} / шығарындылары үшін артады.